

III. LOGISTYKA

Wprowadzenie autorskie

Ten blok tematyczny zawiera prezentacje artykułów moich przyjaciół i kolegów akademickich, którzy od wielu lat specjalizują się w tematyce, która była przedmiotem mego zainteresowania, także wówczas, gdy pojęcie „logistyka” nie funkcjonowało jeszcze w naszej literaturze ekonomicznej.

Blok otwierają artykuły trzech profesorów Akademii Ekonomicznej w Katowicach. Funkcjonująca w tej Akademii Katedra Logistyki Ekonomicznej pod kierownictwem prof. dr hab. Mariana Sołtysika, należy wg mojej oceny, do najbardziej znaczących jednostek w kraju zajmujących się badaniem problemów logistyki. Prof. M. Sołtysik podjął w swoim artykule interesujący problem teoretyczny, ale mający kapitalne znaczenie praktyczne strategii logistycznej, którą prezentuje na tle strategii konkurencji uczonego światowej sławy M. E. Portera. Jest to moim zdaniem ważki problem dla rozwoju logistyki jako dziedziny wiedzy ekonomicznej. Prof. dr hab. Danuta Kempny, prezentuje koncepcję logistyki globalnej, która jest współczesnym wyzwaniem, przed jakim stoją gospodarki większości krajów świata. Wpływ uwarunkowań globalnych na funkcjonowanie procesów logistycznych w naszym kraju ma także istotne znaczenie, tak z punktu widzenia konkurencyjności, jak też z procesów integracyjnych. Przybliżenie zatem problematyki logistyki globalnej dla polskich Czytelników jest szczególnie interesujące i wskazane.

Trzeci referat dr hab. Danuty Kisperskiej-Moroń dotyczy współczesnych koncepcji łańcucha dostaw jako wiodącego procesu logistyki. Autorka, znawczyni literatury światowej z zakresu logistyki, uczestniczka wielu kongresów i spotkań logistyków w kraju i zagranicą, prezentuje najbardziej aktualne koncepcje sterowania łańcuchem dostaw, jakie podejmowane są w literaturze zagranicznej. Polski Czytelnik znajduje tu liczne odniesienia do literatury światowej.

Kolejne dwa artykuły wieloletnich moich przyjaciół dotyczą szczególnie istotnych zagadnień współczesnej logistyki. Doc. dr Zdzisław Sarjusz-Wolski współautor naszej wspólnej książki „Logistyka w przedsiębiorstwie” (której III wydanie ukazało się w 2003 r.) prezentuje ewolucję metod sterowania zapasami.

Należy on do grona nielicznych specjalistów, którzy posiadli rozległą wiedzę nt. sterowania zapasami, jako istotnej sfery logistyki. W swoich licznych publikacjach skutecznie łączył zawiłości teorii sterowania z metodami sterowania zapasami w przedsiębiorstwie. Jego tekst to interesujący przegląd ewolucji metod sterowania.

Tekst dr Stanisława Wesołowskiego, wieloletniego redaktora miesięcznika „Gospodarka Materiałowa i Logistyka” prezentuje współczesne kierunki zmian w sferze zakupu przemysłowego. Chodzi tu w szczególności o funkcjonowanie procesów zakupu materiałów i usług przedsiębiorstw produkcyjnych. Dr St. Wesołowski problemy te prezentuje na szerokim tle doświadczeń zagranicznych, a także krajowych. Sfera zakupu, to wiodący składnik procesów logistycznych przedsiębiorstwa co w sposób wszechstronny prezentuje dr St. Wesołowski.

Chciałbym zwrócić uwagę Czytelników na tekst prof. dr hab. Mieczysława Wasylki, w którym prezentuje zestawienie dwu istotnych instrumentów zarządzania, tj. kontroli i controllingu w funkcjonowaniu procesów logistycznych. Autor licznych publikacji z zakresu logistyki, w tym także w gospodarce wojska, przedstawia w tekście miejsca, rolę i metody controllingu jako nowoczesnych koncepcji zarządzania procesami logistycznymi. Zastosowanie tych koncepcji w sferze logistyki należy do interesujących problemów badawczych, która odkrywa nowe horyzonty poznania rzeczywistości i jej kształtowania.

Transport, niewątpliwie jeden z istotnych składników logistyki, tworzy jej infrastrukturę. Funkcjonowanie sprawnego transportu, to podstawowy warunek efektywności procesów logistycznych i realizacji nadrzędnych celów logistyki. Tematykę transportu podjął w swoim artykule prof. dr hab. Włodzimierz Rydzkowski, Kierownik Katedry Polityki Transportowej Uniwersytetu Gdańskiego. Przeanalizował dostosowanie polskiego transportu do wymogów Unii Europejskiej. Jest tu jeszcze wiele do zrobienia. Zjawiska przedstawione przez prof. W. Rydzkowskiego ukazują złożoność problemów i występujących barier w sferze transportu. Prof. W. Rydzkowski, z którym moja znajomość sięga lat 70., kiedy wspólnie prowadziliśmy badania funkcjonowania rynku środków produkcji, należy do tych przedstawicieli nauk ekonomicznych, którzy w pełni dostrzegają związki i współzależności szczegółowych dyscyplin wiedzy ekonomicznej i działają na rzecz integracji badań, w tym także, jakie stwarza współczesny rozwój logistyki, jako dyscypliny wiedzy ekonomicznej.

Blok tematyczny „Logistyka” zamyka tekst dr inż. Lilii Skateckiej, adiunkta na Wydziale Ekonomicznym UMCS. Dr L. Skatecka od lat specjalizuje się w problematyce zarządzania produkcją. W artykule przedstawiła jedną z koncepcji zarządzania produkcją opartą o logistyczny model przepływu produktów w przedsiębiorstwie przemysłowym, ogólnie znany pod nazwą „Just in time”. W tekście znajdujemy wyjaśnienie istoty tej koncepcji, jej składników, a także korzyści, jakie przynosi w praktyce zarządzania produkcją.

Block III. Logistics

This thematic block contains articles by my friends and University colleagues, who for many years have specialized in the subject, which was within the sphere of my interests also when the notion "logistics" did not function in our literature.

The block is opened with the articles by three professors of the University of Economics in Katowice. In my estimation, the Chair of Economic Logistics functioning within this University and directed by Professor Doctor Habilitated Marian Sołtysik belongs to the best Polish units dealing with the issues of logistics. Professor M. Sołtysik undertook an interesting theoretical problem, also having the practical importance of logistic strategy, which he presents against the background of a competitive strategy of M.E. Porter, a scientist of worldwide esteem. It is, I think, an important problem for the development of logistics as a domain of economic knowledge. Professor Doctor Habilitated Danuta Kompny discusses the concept of global logistics, which is a contemporary challenge facing the economies of the majority of countries in the world. The effect of global conditions on the functioning of logistic processes in our country also has a crucial importance, both from the point of view of competition and the processes of integration. Therefore, approaching the problems of global logistic is especially interesting to the Polish readers.

The third paper by Doctor Habilitated Danuta Kisperska-Moroń concerns the modern concept of the delivery chain as a leading process of logistics. The author, who is an expert on the world literature from the field of logistics and a participant in a lot of congresses and meetings of experts on this subject in Poland and abroad, presents the most up-to-date concepts of steering the delivery chain that are undertaken in the foreign literature. The Polish reader finds numerous references to the world literature.

The following two articles by many friends refer to especially significant issues of contemporary logistics. Associate Professor Doctor Zdzisław Sarjusz-Wolski, a co-author of our book "Logistics in an enterprise" (its third edition appeared in 2003) presents the evolution of the methods of steering the reserves. He belongs to a small group of specialists who acquired broad knowledge on steering the reserves as a significant sphere of logistics. In his numerous publications he effectively joined the complexities of the theory of steering with the methods of steering the reserves in an enterprise. His text is an interesting review of the evolution of the steering methods.

The text by Doctor Stanisław Wesołowski, for many years the editor of a monthly "Material Management and Logistic", discusses the contemporary directions of changes in the field of industrial purchase. The main problem here is the functioning of the processes of the purchase of materials and services in production enterprises. Doctor Stanisław Wesołowski presents these problems against a wide background of his experiences in Poland and abroad. The sphere of purchase is a leading element of logistic processes of an enterprise, which is thoroughly shown by Doctor S. Wesołowski.

I would like to draw the Readers' attention to the text prepared by Professor Doctor Habilitated Mieczysław Wasylko, who presents two important instruments of management, i.e. control and controlling in the functioning of logistic processes. The author of numerous publications in the sphere of logistics, including logistics in the management of the army, discusses the place, role and methods of controlling as modern concepts of managing the logistic processes. A comparison of these concepts in the sphere of logistics belongs to interesting research problems which reveal new horizons of reality and its shaping.

Transport is certainly one of the crucial components of logistics, creating the latter's infrastructure. The functioning of efficient transport is the basic condition of the effectiveness of logistic processes and realization of the major goals in logistics. The subject of transport is undertaken in the article by Professor Doctor Habilitated Włodzimierz Rydzkowski, Head of the Chair of Transport Policy of Gdańsk University. He analyzed the adjustment of Polish transport to the requirements of the European Union. A lot remains to be done in this field. The phenomena

presented by Professor W. Rydzkowski show the complex character of the problems and the barriers occurring in the sphere of transport. Professor W. Rydzkowski, whom I have known since the 1970's when we conducted studies on the functioning of the market of production means, is one of those representatives of economic sciences who clearly see the relationships and interrelationships existing between specific disciplines of the economic knowledge and who work for integration of the research also concerning the development of logistics as a discipline of economic knowledge.

The thematic block "Logistics" is closed by the text prepared by Doctor Engineer Lilia Skąlecka, assistant professor at the Economic Faculty of UMCS. Doctor L. Skąlecka has specialized in the problems of production management for many years. She discusses one of the concepts of production management based on a logistic model of the flow of products in an industrial enterprise, generally known as "Just in time". Her text explains the essence of this concept, its elements and the advantages that production management brings in practice.